

II

(Comunicări)

DECLARAȚII COMUNE

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 26 noiembrie 2018

privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate

(2018/C 444/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 165 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Mobilitatea în scopul învățării încurajează dobândirea de cunoștințe și de competențe, aptitudini și experiențe, inclusiv competențe personale și sociale, precum și sensibilizarea culturală, care sunt cruciale pentru participarea activă la societate și la piața forței de muncă, precum și pentru promovarea unei identități europene.
- (2) În comunicarea sa intitulată „Consolidarea identității europene prin educație și cultură” ⁽¹⁾, Comisia Europeană stabilește o viziune privind crearea unui spațiu european al educației până în 2025, în care învățarea, studiile și activitatea de cercetare să nu fie împiedicate de frontiere, inclusiv prin eliminarea barierelor din calea recunoașterii calificărilor, atât la nivelul învățământului școlar, cât și al învățământului superior.
- (3) Concluziile Consiliului European din 14 decembrie 2017 au invitat statele membre, Consiliul și Comisia, în concordanță cu competențele lor respective, să realizeze progrese în ceea ce privește „promovarea cooperării statelor membre privind recunoașterea reciprocă [...] a diplomelor de învățământ superior și a celor de absolvire a învățământului secundar” ⁽²⁾.
- (4) Convenția din 1997 cu privire la recunoașterea atestatelor obținute în învățământul superior în statele din regiunea Europei (denumită în continuare „Convenția de la Lisabona privind recunoașterea”) și textele subordonate acesteia, elaborate de Consiliul European și UNESCO, oferă un cadru juridic pentru recunoașterea calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și al învățământului secundar superior care permit accesul la învățământul superior.
- (5) În Comunicatul de la București din 2012, miniștrii educației din Spațiul european al învățământului superior și-au asumat angajamentul de a realiza obiectivul pe termen lung al recunoașterii automate a diplomelor universitare comparabile. S-au înregistrat progrese, printre altele grație lucrărilor grupului-pilot pentru recunoașterea automată, însă obiectivul nu a fost încă atins.
- (6) În 2002, miniștrii responsabili cu educația și formarea profesională din statele membre și-au asumat angajamente privind procesul Copenhaga, un proces de cooperare consolidată care promovează recunoașterea calificărilor și a competențelor.
- (7) Asigurarea calității, în special, joacă un rol esențial în promovarea transparenței, contribuind astfel la crearea unui climat de încredere reciprocă. Prin urmare, este important să valorifice ceea ce s-a realizat deja în contextul Standardelor și orientărilor pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior și al Cadrului european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională și făcând referire la Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții.
- (8) Pentru a facilita recunoașterea rezultatelor învățării în legislația națională, inclusiv în cadrul mobilității, ar trebui să continue activitatea de punere în aplicare a Sistemului European de Transfer și Acumulare al Creditelor și a sistemului european de credite pentru educație și formare profesională.

⁽¹⁾ COM(2017) 673 final.⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

- (9) Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții ⁽¹⁾ și-a propus să îmbunătățească transparența, compatibilitatea și transferabilitatea calificărilor, pentru a facilita astfel recunoașterea acestora.
- (10) În rezoluția sa din 20 aprilie 2012 referitoare la modernizarea sistemelor de învățământ superior din Europa, Parlamentul European solicită UE și statelor sale membre să depună eforturi suplimentare pentru a asigura o recunoaștere mai eficace și o mai mare armonizare a calificărilor din cadrul învățământului superior ⁽²⁾.
- (11) Într-un context tot mai globalizat, este important ca studenții să poată valorifica la maximum toate oportunitățile de învățare din Europa. În acest scop, ar trebui ca o calificare acordată de o autoritate competentă dintr-un stat membru să fie valabilă în oricare alt stat membru, în vederea accesului la activități de continuare a învățării. Acest lucru ar trebui să fie valabil și pentru resortisanții țărilor terțe care dețin o calificare obținută într-un stat membru și care se mută într-un alt stat membru. Cu toate acestea, absența recunoașterii automate a calificărilor și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate împiedică mobilitatea. O abordare la nivelul Uniunii cu privire la recunoașterea automată va oferi claritatea și uniformitatea necesare pentru eliminarea obstacolelor rămase.
- (12) În domeniul învățământului superior, procedurile de recunoaștere rămân adesea prea complicate sau prea costisitoare și prea mulți studenți mobili nu obțin recunoașterea deplină a rezultatelor obținute cu succes în cursul procesului de învățare. Cu toate acestea, câteva state membre au luat inițiativa de a avansa în direcția recunoașterii reciproce automate, inclusiv prin semnarea unor acorduri regionale. Aceste inițiative ar putea servi drept model pentru crearea unui sistem la nivelul întregii Uniuni.
- (13) În ceea ce privește ciclul secundar superior de învățământ și formare, adesea deținătorii unor calificări care, într-un anumit stat membru, permit accesul la învățământul superior nu au certitudinea că pot avea acces la învățământul superior dintr-un alt stat membru. În special, unele state membre nu recunosc calificările care permit accesul la învățământul superior în cazul titularilor de calificări care atestă absolvirea ciclului secundar al sistemului de educație și formare profesională din alte state membre. În plus, deși perioadele de învățare mai scurte petrecute în străinătate nu creează neapărat probleme din punctul de vedere al recunoașterii, în cazul perioadelor cuprinse între trei luni și un an incertitudinea rămâne o provocare importantă.
- (14) O abordare etapizată va sprijini statele membre la crearea condițiilor care vor face posibilă recunoașterea reciprocă automată. Această abordare se va baza pe instrumentele deja instituite în domeniul învățământului superior și al educației și formării profesionale, dar va îmbunătăți utilizarea acestora și va spori progresiv nivelul de ambiție. În ceea ce privește ciclul secundar superior de învățământ și formare generală, va fi lansat un proces de cooperare menit să creeze nivelul necesar de încredere între diferitele sisteme de educație și formare ale statelor membre. Prezenta recomandare oferă o abordare care vine în completarea inițiativelor statelor membre, iar angajamentele sunt de natură voluntară.
- (15) Prezenta recomandare nu aduce atingere sistemului de recunoaștere reciprocă a calificărilor profesionale și nici cerințelor minime armonizate în materie de formare pentru mai multe profesii, în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾ privind recunoașterea calificărilor profesionale, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁴⁾,

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE:

În conformitate cu dreptul intern și cu dreptul Uniunii, cu resursele disponibile și cu circumstanțele naționale, pornind de la Convenția de la Lisabona privind recunoașterea ⁽⁵⁾ și textele subordonate acesteia și în strânsă cooperare cu toate părțile interesate:

Principiu-cheie

1. Să pună în practică, până în 2025, măsurile necesare pentru
 - (a) a realiza recunoașterea reciprocă automată a calificărilor ⁽⁶⁾ în scopul continuării învățării fără ca persoanele să trebuiască să treacă printr-o procedură de recunoaștere separată, astfel încât:
 - (i) o calificare dobândită în cadrul învățământului superior într-un stat membru să fie recunoscută automat ⁽⁷⁾ la același nivel în scopul accesului la un nivel ulterior de studii în alte state membre, fără a aduce atingere dreptului instituției de învățământ superior sau al autorităților competente de a stabili criteriile specifice de admitere pentru anumite programe sau de a verifica autenticitatea documentelor;

⁽¹⁾ JO C 189, 15.6.2017, p. 15.

⁽²⁾ P7_TA(2012)0139.

⁽³⁾ Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 255, 30.9.2005, p. 22).

⁽⁴⁾ Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 de modificare a Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMI”) (JO L 354, 28.12.2013, p. 132).

⁽⁵⁾ Convenția de la Lisabona cu privire la recunoașterea atestatelor obținute în învățământul superior în statele din regiunea Europei.

⁽⁶⁾ Astfel cum este definită în anexă.

⁽⁷⁾ Astfel cum este definită în Convenția de la Lisabona și confirmată ultima dată pentru procesul Bologna, în Comunicatul de la Paris din 25 mai 2018.

- (ii) rezultatele obținute ca urmare a unei perioade de învățare petrecute în străinătate, la nivelul învățământului superior, într-un stat membru să fie recunoscute automat și în totalitate în celelalte state membre, astfel cum au fost stabilite de comun acord în prealabil în contractul de studii și confirmate în foaia matricolă, în conformitate cu Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor;
- (b) să facă progrese substanțiale în direcția recunoașterii reciproce automate în scopul continuării învățării, astfel încât:
 - (i) o calificare dobândită în cadrul unui ciclu secundar superior de învățământ și formare și care oferă acces la învățământul superior în statul membru în care a fost acordată să fie recunoscută, exclusiv în vederea acordării accesului la învățământul superior, în celelalte state membre, fără a aduce atingere dreptului instituției de învățământ superior sau al autorităților competente de a stabili criteriile de admitere specifice pentru anumite programe sau de a verifica autenticitatea documentelor;
 - (ii) rezultatele obținute ca urmare a unei perioade de învățare de până la un an petrecute în străinătate într-un alt stat membru, în cursul ciclului secundar superior de învățământ și formare, să fie recunoscute în oricare alt stat membru, iar cursantului să nu i se ceară să repete anul de program sau rezultatele învățării obținute în țara de origine, cu condiția ca rezultatele învățării să fie, în linii mari, în concordanță cu programa școlară națională din țara de origine.

Învățământul superior

2. Recunoscând importanța stimulării transparenței și a creșterii încrederii reciproce în sistemele lor respective de învățământ superior pentru realizarea recunoașterii reciproce automate în scopul continuării învățării, să se angajeze să îndeplinească următoarele condiții:
 - (a) cadrele sau sistemele naționale de calificări să fie corelate cu Cadrul european al calificărilor, cu revizuirea și actualizarea corelării atunci când este relevant, și autocertificate în raport cu Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior;
 - (b) sistemele de învățământ superior să fie organizate în concordanță cu structurile și principiile procesului Bologna, incluzând un cadru care prezintă trei cicluri și, dacă acest lucru se aplică statului membru în cauză, un ciclu scurt astfel cum este definit în Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior; și
 - (c) asigurarea externă a calității să fie efectuată de agenții independente de asigurare a calității care sunt înregistrate sau pe cale să fie înregistrate în Registrul European pentru Asigurarea Calității și care, prin urmare, își desfășoară activitatea în conformitate atât cu Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior, cât și cu abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune.
3. În cooperare cu centrele naționale de informare pentru recunoaștere academică, cu instituțiile de învățământ superior, cu agențiile de asigurare a calității și cu alte părți interesate esențiale, să elaboreze orientări naționale pentru a sprijini instituțiile de învățământ superior în crearea și punerea în aplicare cu eficacitate a următoarelor instrumente de transparență, în conformitate cu orientările Sistemului European de Transfer și Acumulare al Creditelor, asigurând astfel tratamentul consecvent și reducând sarcina administrativă care le revine instituțiilor de învățământ superior și cursanților:
 - (a) un catalog de cursuri actualizat, conținând descrieri ale programelor de studii universitare, ale unităților de învățământ individuale și tabele cu distribuția statistică a notelor;
 - (b) suplimente la diplomă pentru toți absolvenții, emise automat și gratuit într-o limbă de circulație internațională și, atunci când este posibil, în format digital; și
 - (c) criterii transparente în materie de recunoaștere, care să fie aplicate în fiecare instituție de învățământ superior.
4. În cooperare cu centrele naționale de informare pentru recunoaștere academică, să le furnizeze instituțiilor de învățământ superior sprijin și formare la nivel de experți pentru punerea în aplicare a acestor orientări naționale și să monitorizeze punerea lor în aplicare.

Ciclu secundar superior de învățământ și formare

5. Pentru a face progrese substanțiale în direcția recunoașterii reciproce automate a calificărilor din ciclul secundar superior de învățământ și formare exclusiv în scopul continuării învățării, să stimuleze transparența și să îmbunătățească încrederea reciprocă în sistemele lor respective de învățământ și formare de nivel secundar prin:
 - (a) asigurarea corelării cadrelor sau sistemelor naționale de calificări cu Cadrul european al calificărilor, cu revizuirea și actualizarea corelării atunci când este relevant;

- (b) schimbul de informații și promovarea învățării reciproce cu privire la sistemele de asigurare a calității în învățământul școlar, respectând totodată pe deplin diferitele abordări naționale în materie de asigurare a calității; și
 - (c) dezvoltarea unor instrumente suplimentare de asigurare a calității în domeniul educației și formării profesionale, în concordanță cu Cadrul european pentru asigurarea calității în educație și formare profesională și cu evoluțiile ulterioare ale acestuia.
6. Să faciliteze mobilitatea și recunoașterea rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate în cursul ciclului secundar superior de învățământ și formare, prin:
- (a) sprijinirea instituțiilor de învățământ și formare de nivel secundar superior cu privire la principiile și instrumentele generale de recunoaștere, de exemplu prin elaborarea de materiale orientative sau prin formare;
 - (b) promovarea utilizării unor criterii și instrumente transparente, cum ar fi contractele de studii bazate pe rezultate ale învățării între instituțiile de origine și instituțiile-gază. În cazul educației și formării profesionale, extinderea utilizării instrumentelor Uniunii ⁽¹⁾; și
 - (c) promovarea beneficiilor mobilității în rândul instituțiilor de învățământ și formare de nivel secundar superior, al cursanților și al familiilor acestora.

Centrele naționale de informare pentru recunoaștere academică

7. Să dezvolte capacitatea și să consolideze rolul centrelor naționale de informare pentru recunoaștere academică și a evaluatorilor de atestări, în special în ceea ce privește diseminarea informațiilor, utilizarea instrumentelor online pentru îmbunătățirea eficienței, a transparenței și a consecvenței, precum și obiectivul de reducere a sarcinii administrative și financiare pentru utilizatorii serviciilor lor.

Permeabilitate și mobilitate

8. Să examineze bunele practici în ceea ce privește recunoașterea învățării anterioare și permeabilitatea dintre sectoarele educației și formării, în special dintre educația și formarea profesională și învățământul superior.

Baza de date concrete

9. Să îmbunătățească baza de date concrete prin colectarea și diseminarea de date referitoare la amploarea și natura cazurilor de recunoaștere în scopul prezentei recomandări.

Raportare și evaluare

10. În termen de trei ani de la adoptarea prezentei recomandări și ulterior la intervale regulate, să prezinte, prin intermediul cadrelor și al instrumentelor existente, rapoarte privind experiențele, bunele practici, inclusiv acordurile regionale, și progresele înregistrate în direcția recunoașterii reciproce automate a calificărilor și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate.

SALUTĂ INTENȚIA COMISIEI:

11. De a furniza sprijin specializat statelor membre, care să includă învățare reciprocă, trecerea în revistă a obstacolelor întâlnite în practica actuală a recunoașterii calificărilor, schimbul de bune practici și facilitarea cooperării dintre statele membre și cu părțile interesate, autoritățile de recunoaștere și organizațiile internaționale, în special cu Consiliul Europei și cu Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Această cooperare vizează să asigure punerea deplină în aplicare în Uniune a instrumentelor procesului Bologna pentru învățământul superior, a Convenției de la Lisabona privind recunoașterea și a textelor subordonate acesteia, precum și a instrumentelor procesului Copenhaga pentru educația și formarea profesională.
12. De a lansa, în domeniul învățământului secundar superior general, un proces de cooperare la nivelul Uniunii în contextul Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 sau al oricărui cadru care îi va succeda acestuia, împreună cu statele membre, pentru a iniția o cooperare și un schimb de practici mai strânse între acestea la nivelul învățământului secundar superior, în scopul atingerii obiectivelor prezentei recomandări în ceea ce privește stimularea transparenței și îmbunătățirea încrederii reciproce în sistemele de învățământ școlar din întreaga Uniune.

⁽¹⁾ Ca de exemplu cele puse la dispoziție prin intermediul platformei online Europass și prin memorandumul de înțelegere și contractul de studii din cadrul sistemului european de credite pentru educație și formare profesională.

13. De a institui, în cooperare cu statele membre, un serviciu de informare online ușor de utilizat la nivelul Uniunii privind calificările din ciclul secundar superior de învățământ și formare care permit accesul la învățământul superior în fiecare stat membru, prin dezvoltarea în continuare a platformelor online existente.
14. De a explora sinergiile dintre instrumentele de promovare a transparenței ale Uniunii ⁽¹⁾ și, dacă este necesar, să le dezvolte în continuare, în scopul îmbunătățirii cooperării și a mobilității între sectoarele educației și formării.
15. De a explora, în cooperare cu statele membre, potențialul noilor tehnologii, cum ar fi tehnologia blockchain, pentru a facilita recunoașterea reciprocă automată.
16. De a explora, în cooperare cu statele membre și cu centrele naționale de informare pentru recunoaștere academică, o extindere a rolului acestora pentru a cuprinde și alte sectoare ale educației și formării și modalitățile de a le sprijini în cadrul unei astfel de extinderi.
17. De a sprijini utilizarea surselor de finanțare europene, precum programul Erasmus+ sau fondurile structurale și de investiții europene, acolo unde este necesar și în concordanță cu capacitățile financiare, temeiul juridic, procedurile decizionale și prioritățile definite pentru perioada 2014-2020 ale acestora, fără a aduce atingere negocierilor privind următorul cadru financiar multianual. De a consolida mobilitatea la nivelul ciclului secundar al învățământului și formării în cadrul programului Erasmus+ și al programului care îi va succeda acestuia.
18. De a prezenta Consiliului, în termen de patru ani, rapoarte privind monitorizarea prezentei recomandări, prin intermediul cadrelor și al instrumentelor existente, pe baza contribuțiilor statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 26 noiembrie 2018.

Pentru Consiliu

Președintele

J. BOGNER-STRAUSS

⁽¹⁾ Cum ar fi suplimentul la diplomă, suplimentul la certificatul profesional, Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor, sistemul european de credite pentru educație și formare profesională, Cadrul european al calificărilor și instrumentele puse la dispoziție prin intermediul platformei online Europass.

ANEXĂ

GLOSAR

Recunoașterea reciprocă automată a unei calificări: dreptul titularilor unei calificări de un anumit nivel emise de un stat membru de a fi luați în considerare pentru accesul într-un program de învățământ superior de nivelul următor în oricare alt stat membru, fără a trebui să treacă prin vreo procedură separată de recunoaștere. Aceasta nu aduce atingere dreptului unei instituții de învățământ superior sau al autorităților competente de a impune criterii de evaluare și de admitere specifice pentru un anumit program. Nu aduce atingere nici dreptului de a verifica dacă respectiva calificare este autentică și, în cazul unei calificări dobândite în cadrul unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, dacă aceasta oferă cu adevărat acces la învățământul superior în statul membru emitent sau, în cazuri justificate în mod corespunzător, dacă calificarea acordată întrunește cerințele pentru accesul la un program anume de învățământ superior în statul membru-gazdă.

Recunoașterea reciprocă automată a rezultatelor unei perioade de învățare petrecute în străinătate: La nivelul învățământului superior, dreptul ca rezultatele învățării dintr-o perioadă de învățare petrecută într-un stat membru să fie recunoscute astfel cum sunt stabilite de comun acord în prealabil într-un contract de studii și confirmate în foaia matricolă, în conformitate cu Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor (ECTS). Concret, aceasta înseamnă aplicarea normei stabilite în *Ghidul utilizatorilor ECTS din 2015* care prevede că: „[t]oate creditele dobândite în cursul unei perioade de studiu în străinătate sau în cadrul mobilității virtuale – astfel cum au fost stabilite de comun acord în contractul de studii și confirmate de foaia matricolă – ar trebui transferate fără întârziere și luate în calcul în vederea eliberării diplomei studentului fără ca acesta să trebuiască să desfășoare activități suplimentare sau să facă obiectul unei evaluări.” **La nivelul ciclului secundar superior,** dreptul de a beneficia de recunoașterea în țara de origine a rezultatelor învățării obținute într-o perioadă de învățare petrecută în străinătate într-un stat membru, cu condiția ca rezultatele învățării să fie, în linii mari, conforme cu cele din programa școlară națională a țării de origine. Aceasta nu aduce atingere dreptului unei instituții de învățământ și formare de a stabili cerințe specifice înaintea unei perioade de mobilitate în scopul învățării sau de a verifica îndeplinirea respectivelor cerințe la întoarcerea dintr-o perioadă de mobilitate în scopul învățării.

Blockchain: o modalitate de a permite înregistrarea și partajarea informațiilor de către o comunitate. Fiecare membru al comunității respective își păstrează propriul exemplar al informațiilor în cauză. Informațiile introduse sunt permanente, transparente și pot fi căutate. Fiecare actualizare constituie un nou „bloc” (*block*), care se adaugă la capătul unui „lanț” (*chain*).

Supliment la certificatul profesional: un document anexat unui certificat de educație și de formare profesională sau unui certificat profesional eliberat de către autoritățile sau organismele competente, astfel încât persoanelor terțe – în special celor din alte țări – să le fie mai ușor să înțeleagă rezultatele învățării dobândite de titularul calificării, precum și natura, nivelul, contextul, conținutul și statutul educației și formării absolvite și ale aptitudinilor dobândite.

Catalog de cursuri: potrivit definiției din *Ghidul utilizatorilor ECTS (2015)* „[c]atalogul de cursuri include informații detaliate, ușor de utilizat și actualizate despre mediul de învățare al instituției (informații generale privind instituția, resursele și serviciile acesteia, precum și informații academice cu privire la programele și la componentele educaționale individuale propuse de instituția respectivă), care ar trebui să fie puse la dispoziția studenților înainte de admitere și pe întreaga durată a studiilor, pentru a-i ajuta să facă alegerile corecte și să își utilizeze cât mai eficient timpul. Catalogul de cursuri ar trebui să fie publicat pe site-ul instituției și să indice titlurile cursurilor/materiilor în limba națională (sau regională, dacă este cazul) și în limba engleză, astfel încât toate părțile interesate să îl poată accesa cu ușurință. Instituția este liberă să decidă atât formatul catalogului, cât și ordonarea informațiilor. Catalogul de studii ar trebui publicat cu suficient timp înainte pentru ca potențialii studenți să se poată decide asupra opțiunilor lor”.

Autoritatea competentă: o persoană fizică sau o organizație care este investită în mod oficial cu, sau căreia i se delegă în mod oficial, autoritatea, capacitatea sau competența de a îndeplini o anumită funcție.

Evaluator de atestări: o persoană care evaluează calificările sau ia decizii cu privire la recunoașterea acestora.

Supliment la diplomă: un document anexat unei diplome de învățământ superior eliberat de către autoritățile sau organismele competente, astfel încât persoanelor terțe – în special celor din alte țări – să le fie mai ușor să înțeleagă rezultatele învățării dobândite de titularul calificării, precum și natura, nivelul, contextul, conținutul și statutul educației și formării absolvite și ale aptitudinilor dobândite;

Abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune: aprobată de miniștrii educației din Spațiul european al învățământului superior în 2015, obiectivul său este de a îmbunătăți asigurarea calității programelor comune prin stabilirea de standarde și eliminarea barierelor din calea recunoașterii acestora.

Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET): un cadru tehnic pentru transferul, recunoașterea și, dacă este cazul, acumularea rezultatelor învățării obținute de persoane în vederea obținerii unei calificări. Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională se bazează pe descrierea calificărilor în unități de rezultate ale învățării, pe procese de transfer, recunoaștere și acumulare, precum și pe o serie de documente complementare, precum memorandumuri de înțelegere și contracte de studii.

Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor (ECTS): descris în *Ghidul utilizatorilor ECTS (2015)* ca fiind „[un] sistem centrat pe cursant pentru acumularea și transferul creditelor, bazat pe principiul transparenței proceselor de învățare, predare și evaluare. Obiectivul său este de a facilita planificarea, elaborarea și evaluarea programelor de studii și a mobilității studenților, prin recunoașterea rezultatelor învățării, a calificărilor și a perioadelor de învățare”.

Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior (EHEA QF): un cadru general pentru calificările din Spațiul european al învățământului superior, care este format din 48 de țări. Acesta cuprinde patru cicluri (studii cu ciclu scurt, studii de licență, de masterat și de doctorat), incluzând, în funcție de contextele naționale, calificări intermediare, descriptori generici pentru fiecare ciclu bazați pe rezultatele învățării și pe competențe, precum și intervale de credite pentru primul și al doilea ciclu.

Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR): un registru al agențiilor de asigurare a calității în care sunt înregistrate cele care au demonstrat că respectă în măsură substanțială un set comun de principii privind asigurarea calității în Europa. Aceste principii sunt stabilite în Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior (ESG).

Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET): o comunitate de practici care reunește statele membre, partenerii sociali și Comisia Europeană în scopul dezvoltării și al îmbunătățirii asigurării calității în educația și formarea profesională.

Cadrul european al calificărilor (EQF): un instrument de transpunere care sprijină comunicarea și comparația între sistemele de calificări din Europa. Cele opt niveluri de referință comune europene ale acestuia sunt descrise în termeni de rezultate ale învățării: cunoștințe, competențe, responsabilitate și autonomie. Aceasta permite raportarea oricărui sistem sau cadru național de calificări și a oricărei calificări din Europa la nivelurile Cadrului european al calificărilor. Cursanții, absolvenții, prestatorii de servicii de educație și formare și angajatorii pot utiliza aceste niveluri pentru a înțelege și a compara calificările acordate în diferite țări și în diferite sisteme de educație și formare.

Contract de studii: în cadrul învățământului superior, definit în *Ghidul utilizatorilor ECTS (2015)* ca fiind „[un] contract formalizat între cele trei părți implicate în mobilitate – studentul, instituția de origine și instituția sau organizația/întreprinderea-gazdă – menit să faciliteze organizarea mobilității creditelor și recunoașterea acestora. Contractul trebuie semnat de către cele trei părți înainte de începutul perioadei de mobilitate și are ca scop să îi confirme studentului faptul că îi vor fi recunoscute creditele pe care le dobândește cu succes în cursul perioadei de mobilitate”. **În cadrul ciclului secundar superior de învățământ și formare,** un contract între cele trei părți implicate în mobilitate – elevul/stagiarul sau familia acestuia, instituția de origine și instituția sau organizația/întreprinderea-gazdă – menit să faciliteze organizarea perioadei de învățare și recunoașterea acesteia. Toate cele trei părți semnatare ale contractului de învățare se angajează să respecte toate aranjamentele asupra cărora s-a convenit, asigurând astfel dobândirea de către elev/stagiar a recunoașterii pentru perioada de învățare sau rezultatele învățării fără alte cerințe suplimentare.

Rezultatele învățării: precizarea elementelor pe care cursantul le cunoaște, le înțelege și este capabil să le realizeze la finalul unui proces de învățare și care sunt definite în termeni de cunoștințe, competențe și aptitudini.

Cadru național al calificărilor: un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund nivelurilor specifice de învățare atinse, al cărui scop este de a integra și de a coordona subsistemele naționale de calificări și de a îmbunătăți transparența, accesul, evoluția și calitatea calificărilor în raport cu piața muncii și cu societatea civilă.

Instituție de învățământ superior: orice tip de instituție de învățământ superior care, în conformitate cu dreptul sau cu practicile naționale, emite diplome recunoscute sau alte calificări recunoscute de nivel terțiar, indiferent de denumirea unei astfel de instituții, precum și orice alt tip de instituție de învățământ superior recunoscută de autoritățile naționale ca făcând parte din sistemul național de învățământ superior.

Calificare: un rezultat formal al unui proces de evaluare și validare, obținut în momentul în care o autoritate sau un organism competent stabilește că o persoană a dobândit rezultate ale învățării corespunzătoare unor anumite standarde.

Recunoașterea învățării anterioare: recunoașterea rezultatelor învățării obținute fie în cadrul învățământului și formării formale, fie în cadrul învățării non-formale sau informale înainte de solicitarea validării ⁽¹⁾.

Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior (ESG): un set de standarde și orientări pentru asigurarea calității interne și externe în învățământul superior, elaborat în cadrul procesului Bologna. Acestea oferă orientări în domenii care sunt vitale pentru asigurarea cu succes a calității și a unor medii de învățare propice în învățământul superior. Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior ar trebui luate în considerare într-un context mai larg, care include cadrele de calificări, Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor și suplimentul la diplomă, toate acestea contribuind la promovarea transparenței și a încrederii reciproce în cadrul Spațiului european al învățământului superior.

Foia matricolă: definită în *Ghidul utilizatorilor ECTS (2015)* ca fiind „[o] evidență actualizată a progreselor înregistrate de studenți pe parcursul studiilor acestora: componentele educaționale pe care le-au parcurs, numărul de puncte pe care le-au obținut în Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor și notele pe care le-au primit. Acest document este esențial pentru înregistrarea progreselor și pentru recunoașterea rezultatelor învățării, inclusiv pentru mobilitatea studenților. Majoritatea instituțiilor produc foia matricolă din baza lor de date instituțională.”

⁽¹⁾ Recomandarea Consiliului din 20 decembrie 2012 privind validarea învățării non-formale și informale (JO C 398, 22.12.2012, p. 1).